

سخن روز

اهداف پنهان و آشکار سفر ترامپ

عبدالرضا فرجی راد
استاد ژئوپلیتیک

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا، از مدت‌ها پیش اعلام کرده بود که سفری به منطقه غرب آسیا خواهد داشت. این سفر، که از سوی رسانه‌های آمریکایی و بین‌المللی بسیار مورد توجه قرار گرفته، در ظاهر با هدف توسعه روابط سیاسی و امنیتی انجام می‌شود، اما نگاهی عمیق‌تر نشان می‌دهد که محور اصلی آن، مسائل اقتصادی، به‌ویژه جذب سرمایه و فروش تسلیحات، است. ترامپ پیش از این سفر اعلام کرده بود که تلاش خواهد کرد حجم سرمایه‌گذاری‌های کشورهای عربی حوزه خلیج فارس در آمریکا را افزایش دهد. او با صراحت تلاش کرده است که آمریکا باید از ثروت سرشار این کشورها، به‌ویژه عربستان سعودی، بهره‌برداری بیشتری کند. در سال‌های گذشته نیز اعلام شده بود که کشورهای عربی، از جمله عربستان، قصد دارند حدود ۶۰۰ میلیارد دلار در آمریکا سرمایه‌گذاری کنند. اما آن‌گونه که از مواضع اخیر ترامپ برمی‌آید، او تلاش دارد این رقم را به شکل چشمگیری افزایش دهد؛ گویی هدف او جذب سرمایه‌ای در حدود هزار میلیارد دلار از منطقه است. از این رو، می‌توان گفت که بعداً اقتصادی و سرمایه‌گذاری مهم‌ترین محوراین سفر است. البته این سفر در شرایطی انجام می‌شود که چند دور از مذاکرات میان ایران و آمریکا، به‌ویژه در سطح غیرمستقیم و با میانجی‌گری کشورهای ثالث، در جریان بوده است. هرچند این مذاکرات هنوز به نتیجه قطعی نرسیده، اما استمرار آن نشان می‌دهد که موضوع ایران نیز در دستور کار منطقه‌ای آمریکاست. در چنین فضایی، طبیعی است که ترامپ در دیدار با سران کشورهای عربی، به‌ویژه عربستان و امارات، درباره ایران گفت‌وگو کند. با این حال، نباید این سفر را تنها در چارچوب پرونده ایران و مذاکرات هسته‌ای خلاصه کرد. ترامپ اهداف وسیع‌تری را دنبال می‌کند. یکی از این اهداف، فروش تسلیحات بیشتر به کشورهای عربی است. آمریکا در سال‌های اخیر، حجم قابل توجهی از تسلیحات پیشرفته را به منطقه خلیج فارس فروخته و بخش قابل توجهی از رشد اقتصادی صنایع نظامی آمریکا به همین فروش‌ها وابسته است. ترامپ، با نگاهی اقتصادی به روابط بین‌الملل، به دنبال آن است که کشورهای عربی را بیش از پیش به خرید تسلیحات آمریکایی ترغیب کند. او بارها در سخنان خود تأکید کرده که این فروش‌ها تنها به نفع امنیت منطقه است، بلکه موجب تقویت اقتصاد داخلی آمریکا و ایجاد اشتغال در داخل کشورش می‌شود. موضوع دیگر، طرح موسوم به «ابراهیم» یا همان عادی سازی روابط میان برخی کشورهای عربی با رژیم صهیونیستی است. این طرح که در دولت قبلی آمریکا نیز دنبال می‌شد، همچنان مورد توجه ترامپ است. او تلاش دارد این روند را گسترش دهد و کشورهای بیشتری را وارد این توافق‌ها کند. در کنار این مسائل، موضوع جنگ یمن نیز در دستور کار قرار دارد. با توجه به آتش‌بس اخیر میان آمریکا و حوثی‌ها و روند گفت‌وگوهای صلح، آمریکا سعی دارد نقشی فعال در شکل دهی آینده یمن ایفا کند. ترامپ احتمالاً تلاش خواهد کرد از این فضای شکننده استفاده کرده و منافع برای آمریکا تعریف کند؛ چه در قالب قراردادهای بازسازی و چه در قالب توافقات امنیتی جدید با دولت‌های عربی. نکته قابل تأمل دیگر، نگرانی آمریکا از گسترش نفوذ اقتصادی چین در منطقه غرب آسیاست. طی سال‌های اخیر، چین با استفاده از پروژه‌هایی نظیر «یک کمربند – یک جاده» توانسته روابط اقتصادی عمیقی با بسیاری از کشورهای عربی و آسیایی برقرار کند. ترامپ و تیم او نگران آن‌اند که این روند در بلندمدت به تضعیف جایگاه آمریکا در منطقه بینجامد. از این رو، پیش‌بینی می‌شود که او در سفرش به سران عرب فشار وارد کند تا از همکاری‌های اقتصادی گسترده با چین بکاهند و در مقابل، روابط خود را با غرب، به‌ویژه آمریکا، تقویت کنند. در نهایت باید گفت که سفر منطقه‌ای ترامپ، سفری چندلایه و پیچیده است. اگرچه ممکن است در رسانه‌ها بیشتر به پرونده ایران پرداخته شود، اما واقعیت این است که اهداف اصلی این سفر بیشتر اقتصادی، تجاری و ژئوپلیتیکی هستند. آمریکا در شرایط کنونی بیش از هر زمان دیگری به جذب سرمایه، فروش تسلیحات، و مهار چین نیاز دارد و غرب آسیا برای تحقق این اهداف، منطقه‌ای کلیدی است.

خبر

امیر دریادار سیاری؛

وحدت، کلید موفقیت در همه عرصه‌هاست

آرمان ملی: رئیس ستاد و معاون هماهنگ کننده ارتش جمهوری اسلامی ایران در ششمین روز سالگرد عملیات بیت‌المقدس، در همایش دانشگاه شیراز به اینار و از خودگذشتگی رزمندگان در این عملیات اشاره کرد و با یادآوری سختی‌های ۲۶ روز نبرد مداوم در گرمای خوزستان و آزادسازی خرمشهر، یاد و نام رزمندگان را در تاریخ جاودان دانست. امیر دریادار حبیبی... بسیاری با تأکید بر این نکته که وحدت، کلید موفقیت در همه عرصه‌ها است، از جوانان خواست تا همواره این اصل مهم را در نظر داشته باشند. رئیس ستاد و معاون هماهنگ کننده ارتش ضمن تجلیل از رشادت و اینار شهدای عملیات بیت‌المقدس، اظهار کرد: بدون حضور و فداکاری رزمندگان در جبهه‌ها حق علیه باطل، ایران امروز به این جایگاه رفیع نمی‌رسید. وی بر ضرورت پاسداشت یاد و خاطره شهدا و ادامه مسیر آنان تأکید کرد و ضمن یادآوری دستاوردهای انقلاب اسلامی و نقش برجسته استان فارس در دوران دفاع مقدس، به جوانان حاضر در مراسم اظهار داشت که پیروزی انقلاب اسلامی علاوه بر رهبری دینی، مرهون وحدت و اعتقادات راسخ مردم ایران بوده است. رئیس ستاد و معاون هماهنگ کننده ارتش با یادآوری توطئه‌های دشمنان انقلاب اسلامی در ابتدای پیروزی آن، خاطرنشان کرد: دشمنان با توسل به اقداماتی همچون ایجاد تفرقه قومی و مذهبی، ترور شخصیت‌های برجسته و تحمیل جنگ، درصدد بر هم زدن وحدت ملی و جلوگیری از پیشرفت انقلاب بودند. پیروزی در جنگ تحمیلی، افتخاری ارزشمند و حاصل وحدت و هماهنگی بی‌نظیر نیروهای مسلح اعزام ارتش، سپاه پاسداران و بسیج مستضعفین بود.

توصیه‌های رهبر انقلاب به حوزه علمیه قم

الزامات حوزه «پیشرو و سرآمد»

آرمان ملی: رهبر انقلاب اسلامی در پیامی به همایش «یکصدمین سالگشت بازتأسیس حوزه علمیه قم»، ضمن تبیین عناصر و کارکردهای گوناگون حوزه به بیان الزامات تحقق یک «حوزه پیشرو و سرآمد» که نوآور، بالنده، به‌روز، پاسخگوی مسائل نوپدید، مذهب، دارای روحیه پیشرفت و مجاهدت و هویت انقلابی و همچنین مستعد برای طراحی نظامات اداره جامعه است، پرداختند و تأکید کردند: مهمترین وظیفه حوزه «بلاغ مبین» است که از برترین مصادیق آن ترسیم خطوط اصلی و فرعی تمدن نوین اسلامی و تبیین و ترویج و فرهنگ‌سازی آن در جامعه است. حضرت آیت‌... خامنه‌ای در ابتدای پیام خود به بیان تاریخچه شکل‌گیری حوزه مبارک قم در میانه حوادث بزرگ و سهمگین طلیعه قرن چهاردهم هجری شمسی و نقش آیت‌... حاج شیخ عبدالکریم حائری در بنیان‌گذاری و ماندگاری و رشد حوزه پرداختند و افزودند: یکی از افتخارات حوزه علمیه قم این است که از آن خورشیدی چون حضرت روح‌... سر برآورد و این حوزه در کمتر از شش دهه، قدرت معنوی و وجهه مردمی خود را به آنجا رساند که توانست رژیم خائن و فاسد و فاسق پادشاهی را به دست مردم ریشه‌کن کند و پس از قرن‌ها، اسلام را در جایگاه حاکمیت سیاسی کشور بنشاند. حضرت آیت‌... خامنه‌ای با تأکید بر اینکه حوزه علمیه فقط یک مؤسسه تدریس و

«آرمان ملی» بررسی می‌کند

سناریوهای حضور ترامپ در خاورمیانه

آرمان ملی - احسان اسقفی: دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری ایالات متحده آمریکا، هفته آینده به منطقه غرب آسیا سفر خواهد کرد. او به عربستان می‌رود تا با پادشاه این کشور دیدار داشته باشد. سفر او به امارات متحده عربی و قطر نیز در دستور کار است. ترامپ که یکی از رسانه‌ای ترین روسای جمهوری آمریکا است، پیش از سفر خود اعلام کرده که این سفر پر از اخبار مختلف خواهد بود. او از اعلامیه‌ای بزرگ و مهم خبر داده و البته حاشیه‌هایی نیز از هم اکنون در این ارتباط در رسانه‌ها پیچیده است. او در گذشته و در دور اول ریاست جمهوری خود نیز به عربستان سفر کرده بود؛ سفری که دستاوردهایی برای دو کشور از جمله سرمایه‌گذاری آمریکا در بخش پتروشیمی عربستان داشت. اکنون نیز به نظر می‌رسد سفر هفته آینده ترامپ به منطقه در همین راستا باشد. «آرمان ملی» در گزارش زیر سناریوهای سفر ترامپ به منطقه را بررسی می‌کند.

آتش بس با حوثی‌ها

چند روز قبل و به فاصله یک روز از تهاجم بزرگ اسرائیل به فروگاه صنعاء، دونالد ترامپ اعلام کرد که بین آمریکا و حوثی‌های یمن آتش بس ایجاد شده است. او گفت: حوثی‌ها از او خواسته‌اند ارتش آمریکا دیگر به آن‌ها حمله نکند و رسانه‌ها در این ارتباط نوبشتند احتمالاً حوثی‌ها نیز دست از اعمال قدرت در تنگه باب‌المنندب علیه کشتی‌های آمریکایی و همچنین کشتی‌های اسرائیل که از این تنگه برای عبور دادن کالاهای مد نظر اسرائیل حرکت می‌کنند، برداشته‌اند.

از این رو، به نظر می‌رسد دونالد ترامپ که این خبر را اعلام کرده، اکنون در سفر خود به منطقه پیرامون دستاوردهایش در این ارتباط با رسانه‌ها گفت‌وگو خواهد کرد. او مدعی است که توانسته به واسطه عمان یا حوثی‌ها ارتباط گرفته و آن‌ها را مجاب کند که برای رفت‌وآمد کشتی‌ها در باب‌المنندب وضعیت غیرنرمال ایجاد نکنند و از این منظر، آرامش را به این آبراه استراتژیک بازگردانده است. البته برخی معتقدند این دستاورد ترامپ در آستانه دور چهارم مذاکرات ایران و آمریکا بر اصل مذاکرات اثر مثبت می‌گذارد؛ چرا که آمریکا عملاً از آرایش نظامی خارج شده و این مورد بر نوع مذاکره با ایران در ارتباط با پرونده هسته‌ای اثر می‌گذارد.

سرمایه‌گذاری دوسویه

از سوی دیگر، ترامپ به دنبال سرمایه‌گذاری در کشورهای منطقه و سرمایه‌پذیری از کشورهای منطقه در آمریکا است. او بارها اعلام کرده که با عربستان سعودی توافق خواهد کرد تا این کشور یک تریلیون دلار در اقتصاد آمریکا سرمایه‌گذاری کند. همچنین، برای مقابله با توسعه همکاری‌های اقتصادی چین با کشورهای در حال توسعه منطقه از جمله عربستان، به‌طور حتم با انتقال سطح خاصی از تکنولوژی به ویژه در قطر، امارات و عربستان موافقت خواهد کرد.

به عبارت بهتر، می‌توان این‌گونه تحلیل کرد که هدف اقتصادی ترامپ در سفر به منطقه کنترل بازارهای مصرف چین است تا از این طریق بر رشد اقتصادی چین و نفوذ یکن در کشورهای در حال توسعه منطقه بکاهد و بازار آمریکا را در بازار کشورهای منطقه ادغام کند.

رفع آلودگی هوا

اولویت مردم تهران

معاون اجرایی رئیس‌جمهور با اشاره به نتایج نظرسنجی‌های انجام‌شده پیش از سفرهای استانی، اعلام کرد که ۶۵ تا ۷۰ درصد مردم تهران رفع آلودگی هوا را به عنوان مهم‌ترین مطالبه خود از دولت مطرح کرده‌اند. محمدجعفر قائم‌پناه در جلسه کارگروه ملی کاهش آلودگی هوا تأکید کرد که در سال‌های گذشته اقدام موثری در زمینه اسقاط خودروهای فرسوده انجام نشده و این موضوع باید در سال جاری با جدیت دنبال شود. وی در کارگروه ملی کاهش آلودگی هوا، اظهار کرد: قائم‌پناه با اشاره به نتایج نظرسنجی مذکور، تصریح کرد: بیش از ۶۵ تا ۷۰ درصد مردم تهران، اولین مشکلی که رفع آن را از دولت خواستند، آلودگی هوا بود.

فصل جدید همکاری

بین دولت و دیگر قوا

معاون پارلمانی و راهبردی رئیس‌جمهور با بیان اینکه از همه ظرفیت‌ها در خدمت به مردم و انقلاب استفاده خواهیم کرد، روان‌سازی روابط قوا و نهاد‌های حاکمیتی خصوصاً دو قوه مجریه و مقننه در راس مأموریت‌ها و اهداف ماست و به خواست خدا فصل جدیدی از همکاری موثر و هم‌افزارقم خواهد خورد. محسن اسماعیلی با تأکید رئیس‌جمهور دو مسئولیت سنگین بر عهده اینجانب گذاشته شده است ولی امیدوارم با همدلی و یاری همکاران بتوانم در جهت خدمت به مردم و کشور به نحو احسن آن را به انجام برسانم. وی افزود: برنامه‌های ارزشمند گذشته با جدیت و توان بیشتری پیگیری و دنبال خواهد شد.

می‌خواهند دولت

چهاردهم رازمین‌گیر کنند

یک فعال سیاسی اصلاح‌طلب در تحلیل رویکرد مجلس به دولت و مازجاری استیضاح‌ها اظهار داشت: اینکه مجلس با سلهه جبهه پایداری برای آقای پزشکیان ساز مخالف می‌زند و دنبال این هستند که آقای پزشکیان موفق نشود، کاملاً مشهود است.

علی صوفی گفت: اولین استیضاح آنها تا حدی با استقبال عمومی مواجه شد، چون آقای همتی در کنترل ارزش‌ها اشتباه کرد. مردم هم به شدت از گرانی‌ها، به‌ویژه گرانی ارز که به گرانی‌های دیگر منجر شد، ناراحت بودند و از این استیضاح استقبال کردند. اما ادامه استیضاح‌ها به بهانه‌هایی از این دست نشان نمی‌دهد که مجلس رویکرد مردمی دارد یا دغدغه مردم را دنبال می‌کند و می‌خواهد به نفع حوزه‌های انتخابی اقدام کند. اگر قرار باشد تصمیمی در این زمینه اتخاذ شود، دیداری در سطح بالا لازم و ضروری است؛ موردی که وزیر خارجه عمان نیز در آخرین مرحله مذاکرات ایران و آمریکا در مسقط به آن اشاره کرده است.

کوتاه

حضور مشاور و دستیار رهبری در منزل شهید رئیسی

مشاور و دستیار رهبر انقلاب همزمان با ایام شهادت سیدابراهیم رئیسی با حضور در منزل وی با همسر و فرزندان رئیس‌جمهوری فقید دیدار و گفت‌وگو کرد. محمد مخبر در این دیدار اظهار کرد: زنده نگه داشتن یاد شهید رئیسی و شهادی پرواز اردیبهشت زنده نگه داشتن ارزش‌ها و آرمان‌های انقلاب اسلامی است. عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام افزود: دل‌بستگی مردم به شهید رئیسی در تشییع میلیونی این شهید به نمایش گذاشته شد و محبوبیت کم‌نظیر شهید رئیسی در بین مردم یک سرمایه ملی است. وی ادامه داد: مدیریت و معنویت توأمان از بزرگ‌ترین ویژگی‌های شهید رئیسی بود و تکیه به توان داخلی، نداشتن احساس یأس، تعامل کم‌نظیر با همه مسئولان و آحاد مردم و پرهیز جدی از حواشی از دیگر خصوصیات رئیس‌جمهور شهید است.

عیادت رئیس مجلس

از آیت‌ا... نوری همدانی

رئیس مجلس شورای اسلامی با حضور در یکی از بیمارستان‌های تهران از آیت‌ا... نوری همدانی عیادت کرد. محمدباقر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی ظهر روز گذشته (چهارشنبه ۱۷ اردیبهشت ماه) و پس از شرکت در آیین افتتاح سی و ششمین نمایشگاه کتاب تهران، با حضور در یکی از بیمارستان‌های تهران از آیت‌ا... نوری همدانی از مراجع عظام تقلید، عیادت و در جریان فرایند درمان ایشان قرار گرفت.

توان عملیاتی ناوشکن سهند

امیر دریادار ایرانی، فرمانده نیروی دریایی ارتش ضمن اشاره به ارتقای توان رزم ناوشکن‌های این نیرو تأکید کرد: ناوشکن سهند ضمن ارتقای توان عملیاتی خود از هشت فروند موشک، به دوازده فروند، از یک به سه تایی موشکی و شان‌آه... در آینده‌ای نزدیک با عملیات‌سازی دو سامانه پدافندی صیاد ۳ و نواب بر روی این ناوشکن، قادر خواهد بود عزت، نبوغ و قدرت نظام اسلامی و متخصصان صنعت‌گران نیروی دریایی ارتش را به همگان اثبات کند. تمامی اقدامات نیروی دریایی ارتش در راستای عظمت بخشیدن به اسلام و مسلمان است تا این نیرو، به عنوان بخشی از بدنه نیروهای مسلح کشور، بتواند مصداق «حصون الرعیه» باشد و در مقابل دشمن هم‌ویش‌تر، مقتدرتر و عزتمندتر از هر زمانی باشد.

سرپرست دانشگاه تهران

معرفی شد

حسین سیمایی صراف وزیر علوم، امروز طی حکمی، محمدحسین امید، استاد دانشکدگان کشاورزی دانشگاه تهران را به عنوان سرپرست دانشگاه تهران منصوب کرد. در حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری خطاب به دکتر امید آمده است: «نظر به مراتب تعهد، تخصص و تجارب ارزشمند جنابعالی، به موجب این حکم به عنوان سرپرست دانشگاه تهران منصوب می‌شود. از جنابعالی انتظار دارد با توکل به خدای سبحان، سرپرستی آن دانشگاه را بر پایه قوانین، سیاست‌ها و برنامه‌های مصوب و سند دانشگاه اسلامی به انجام برسانید. امیدوار است با پیروی از آموزه‌های اسلامی، مبانی علمی، راهبرد دولت وفاق ملی و با جلب همکاری دانشگاهیان و صاحب‌نظران، وظایف محوله را به نحو شایسته انجام دهید. توفیق و سربلندی روزافزون جنابعالی را از درگاه خداوند متعال خواستارم.»

تعویق انتخابات

نمایندگان احزاب

انتخابات نمایندگان احزاب ملی و استانی تعویق و به زمان دیگری موکول شد. هیات نظارت بر انتخابات نمایندگان دبیران کل احزاب ملی و استانی در اطلاعیه‌ای اعلام کرد: به‌منظور هماهنگی و مشارکت فراگیر احزاب و بنا به درخواست رسمی خانه احزاب ایران مبنی بر تعویق در برگزاری انتخاب نمایندگان احزاب ملی و استانی برای عضویت در کمیسیون ماده ۱۰ قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی (موضوع تبصره ۳ ماده ۱۰ قانون) بدین وسیله اعلام می‌گردد برابر تصمیم هیات نظارت بر این انتخابات، انتخابات مذکور در روز پنجشنبه مورخ ۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۴ برگزار نخواهد شد و به زمان دیگری که تاریخ آن متعاقباً اعلام خواهد شد، موکول می‌گردد.